

Mapa lodowa Bałtyku

jak ją czytać

Zimą Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - PIB publikuje mapę zlodzenia Bałtyku; odpowiada za nią serwis lodowy w Biurze Prognoz Hydrologicznych w Gdyni. Mapa pokazuje, gdzie jest lód, jaki jest gruby i jak zwarty, a jej symbole są zgodne z terminologią lodową Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO). Poniższa lista tłumaczy, jak odczytać mapę i biuletyn przed wyjściem nad wodę.

Co pokazuje mapa lodowa

Element mapy	Co oznacza
Rodzaj i stadium lodu	Od cienkiego lodu powstającego po zwarte pola lodowe - im starszy lód, tym grubszy i twardszy.
Koncentracja	Ile powierzchni akwenu zajmuje lód, podawane w dziesiątych (od 0 do 10).
Grubość lodu	Przybliżona grubość pokrywy w centymetrach.
Procesy deformacji	Wały, szczeliny, nawarstwienia i stłoczenia - miejsca, gdzie lód spiętrza się i pęka.
Lodołamacze	Rozmieszczenie i praca lodołamaczy oraz ograniczenia żeglugi na danym akwenie.

Koncentracja lodu - czytana w dziesiątych

Koncentracja mówi, jaka część powierzchni jest pokryta lodem. To najważniejsza liczba dla każdego, kto planuje wejście lub wypłynięcie na akwen.

Koncentracja	Jak to wygląda na wodzie
0/10	Woda otwarta, bez lodu.
1-3/10	Lód luźny - duże przestrzenie wolnej wody między krami.
4-6/10	Lód rozproszony, kry zaczynają się stykać.
7-8/10	Lód zwarty - kry przylegają do siebie, mało wolnej wody.
9-10/10	Lód bardzo zwarty lub zbity - ciągła pokrywa.

Stadia rozwoju lodu - od najmniejszego

Lód morski nie pojawia się od razu jako gładka tafla. Powstaje etapami, a każdy etap ma swoją nazwę i przybliżoną grubość.

Stadium	Opis	Grubość
Śryż i sadż	Pierwsze kryształki i papkowata warstwa na powierzchni.	do 5 cm
Lód naleśnikowy	Okrągłe krążki z uniesionymi brzegami, typowe przy falowaniu.	do 10 cm
Lód młody	Cienka, elastyczna, jeszcze szara tafla.	5-15 cm
Lód jednoroczny cienki	Twardsza, biała pokrywa jednego sezonu.	15-30 cm
Lód stały (przybrzeżny)	Nieruchomy lód przymarznięty do brzegu.	zmienna
Kry i pola lodowe	Oderwane fragmenty dryfujące z wiatrem i prądem.	zmienna

Biuletyn lodowy i Bałtycki Klucz Lodowy

Poza mapą IMGW wydaje biuletyn lodowy - opis warunków zapisany w postaci grup pięciu cyfr, zgodnie z Bałtyckim Kluczem Lodowym. Akweny łączy się w rejony oznaczone podwójnymi literami (AA, BB, CC). Klucz opiera się na czterech tablicach kodowych:

Tablica	Co koduje
AB	Stopień zlodzenia i sposób rozmieszczenia lodu.
SB	Stadium rozwoju lodu.
TB	Topografia i rodzaj lodu.
KB	Warunki żeglugi w lodzie.

Biuletyn lodowy ukazuje się dwa razy w tygodniu (wtorek i piątek).

Gdzie i kiedy szukać mapy

Produkt	Jak często
Mapa zlodzenia całego Bałtyku	raz w tygodniu (poniedziałek)
Mapa polskiej strefy przybrzeżnej	do trzech razy w tygodniu (pon., śr., pt.)
Biuletyn lodowy	dwa razy w tygodniu (wt., pt.)

Wszystkie produkty lodowe są bezpłatne i dostępne w serwisie Bałtyk IMGW-PIB (baltyk.imgw.pl), w zakładce "Zlodzenie Bałtyku" - obok mapy znajdziesz tam biuletyn i roczne raporty o zlodzeniu polskiej strefy przybrzeżnej.

Jak czytać mapę w praktyce - lista

1. Znajdź swój akwen i sprawdź koncentrację lodu w dziesiątych - to ona decyduje, czy w ogóle jest po czym się poruszać.
2. Zobacz stadium i grubość lodu - cienki lód młody nie utrzyma ciężaru.
3. Sprawdź procesy deformacji - wały i szczeliny to miejsca najbardziej zdradliwe.
4. Odczytaj pozycje lodołamaczy i ewentualne ograniczenia żeglugi.
5. Porównaj mapę z aktualnym biuletynem i prognozą wiatru - lód morski przesuwa się z wiatrem i prądem.
6. Pamiętaj: mapa pokazuje stan z konkretnego dnia. Po zmianie wiatru sytuacja potrafi się odwrócić w kilka godzin.

Najważniejsza zasada

Lód morski jest ruchomy i niejednolity. Nawet gdy przy brzegu wygląda solidnie, dalej może być cienki, popękany i podmyty prądem. Nie wchodź na lód morski - obserwuj go z brzegu.

Źródła: IMGW-PIB, Serwis lodowy / Biuro Prognoz Hydrologicznych w Gdyni; Światowa Organizacja Meteorologiczna (terminologia i symbolika lodowa).